

SÜMEG ÉS VIDÉKE

(SÜMEG-SZENT-GRÓT.)

TÁRSADALMI HETILAP.

A SÜMEGVIDÉKI GAZDAKÖR ÉS A SÜMEGI NÉPBANK HIVATALOS LAPJA.

Megjelenik minden vasárnap.

HIRDETÉSEK: 2 határos polttör egyeztetésként 10 Nl., többzetűl hirdetésként 14 Nl. — Hivatalos hirdetésként minden szó 4 Nl. — Hirdetések és díjak HORVÁT GÁBOR nyomdájába küldendők.

Előfizetési árak:	
Egész évre	8 kor.
Fél évre	4 kor.
Negyed évre	2 kor.
Egyes szám ára 20 fillér.	

Felelős szerkesztő:
ÉLES KÁROLY.
Leptulajdonos és kiadó:
HORVÁT GÁBOR.

A lap szellemi részét illető közleményeket a szerkesztőséghez kérünk. Előfizetési pénzek Horvát Gábor könyvnyomdájába küldendők. Kéziratokat nem küldünk vissza.

A dobszó.

Mikor vasárnap délelőtt a templomokból kirajzott a nép, a mi dobosunk nyakába veszi a dobját, sorra járja az uccákat, hogy adja tudtára mindenkinek, akiket illet.

Mikor egy-egy keresztut felé tart, megperdül a dob, az uccai láрма elül s a kíváncsi nép apraja-nagyja várja, hallgatja: mit dobol a dobos.

Várom, hallgatom én is — és a dobszó szívembe nyilallik. Mert oly gyakran szomorú, leverő dolgokat hirdet az a dobszó. Hirdeti népünk pusztulását. A hirdetésnek ugyanis nagyon gyakran az a nyitánya, hogy N. N. eladja a szőlőjét, a földjét, a rétjét, a házát. Máskor meg az ingó-bingó jószágok kótyavetyéjét adja tudtára a dobos.

Nagyon szomorú dolog ez! Népünk anyagi romlásának lélekharangja az a dobszó. Mikor pedig a kótyavetyén elkövetkezik a megváltás a földtől, attól a drága, édes jó apai-anyai földtől, el a régi apai háztól, meg az ingó jószágoktól: hát akkor újra leüt a dobos s ez a dobszó már az elválásnak, a gyásznak, siralomnak búcsúztató harangja.

Nemcsak Sümege van így. Úgy van egyebütt is. Hisz általános a panasz népünk rohamos szegényesedéséről. Am e rohamos szegényesedésben a mi váro-

sunk bizonyosan az elsők között jár. Ha visszagondolunk a 20—25 év előtt uralkodott állapotokra, meg kell döbbernünk, hogy e város lakossága a szegénységnek mily meredek lejtőjén száll alább és alább. Volt erős, vagyonos kisiparos osztályunk. Soknak mesterségén kívül volt egész háza, földje, szőlője, rétje, voltak tehenei s egész kis kondás sertése. És ma? A földbirtok majd teljesen kicsúszott lábuk alól. Odalett a ház is, vagy csak negyed, hatodrésze van meg a régi apai, anyai háznak. A tűzfalakra kiszégezett házsám-táblák sorozata sokszor a-tól g-ig az elaprózás kiáltó bizonyítéka.

A lakosság másik zöme, földművesosztályunk sincs különben. Sokan megváltak az apai örökségtől, mert meg kellett válniok. Rászorította őket az élet nehézsége, a köztetők hihetetlen szaporodása, a pangó gazdasági élet, a könnyelmű adósságszínálás és a szertelen gyors behatolás a modern életviszonyokba.

Kisiparos osztályunkra két óriási, legyőzhetetlen erőt bocsátottak rá: a nagy osztrák gyáripar mindent legyűrő versenyét és a szabadiparnak tulságig vitt liberálisizmusát. E két óriási súly alatt menthetetlenül össze kellett roskadnia, annál is inkább, mert a modern társadalmi és államélet egyre több és több követelést támaszt a polgárokkal szemben. Még nem régen közmondás volt: Minden mesterségnek arany a fenéke.

Ma a mesterség ugyan iparrá nemesedett (?), az aranyak azonban hire-pora sincs. Különösen ilyen kis fészekben, mint Sümege. Fokozza iparosaink súlyos helyzetét az is, hogy a zóna olcsóbbá tette az utazást, a vasuton egész modern népvándorlás áramlik a nagyobb városok felé s a fogyasztó közönség javarésze az ilyen gócpontokban szerzi meg magának azokat a cikkeket, amikre szüksége van. Legtöbbszörre: osztrákot.

Földművesosztályunk pedig egész világverseny hatása alatt nyög. Ez a verseny neveléses csekélységre nyomta le a gabonaárakat, holott a produkálás munkája mind drágább lesz. Azzá teszi a föld fokozódó szegénysége, mely egyre több trágyát kíván, a különféle gazdasági gépek beszerzése és a munkaerő drágulása. A szőlőbirtokot pedig a fillokszera, peronoszpóra és a lisztharmat eszi ki kisebb gazdáink kezéből. Ma már a szőlő munkája — nem említve, hogy egész tudományvá válik — a különféle védekezések miatt oly költséges, hogy szegényebb ember alig bírja. Egy darabig küzd a fenyegető veszedelmekkel, mikor azután látja, hogy szőlője félig pusztulóban, dobszóra bocsátja. Legalább veszett fejszének nyele fordul, gondolja s talán igaza is van.

Népünknek eme pusztulása a nemzet gerincének korhadását jelenti. Pedig e gerinc tartja az egész nemzet szerve-

A csere.

— A Sümege és Vidéke eredeti tárcája. —

Hát a legfeketébb hálátlanság lett volna Buza János részéről, ha a sorsa ellen ágaskodott volna. Nem is tette nagy időközön át. Mindene megvolt, amit a teste, lelke megkívánt. Szükséget nem látott. Volt derék, jó felesége meg két életerős gyermeke.

Aztán egyszer mégis belefészelt szívébe az elégedetlenség.

Attól fogvást került az belé, miótától Karapy uraság, akinek a birtokán kasznár minőségben szolgált, visszaérkezett külső országból, ahol eddig élt a családjával.

Megnyitott a kastély s vele együtt a környék elé tárult az a sok fényes fölőség, amiben az eféle módos ur dúskálkodik.

— Ej, kutyát ér az ilyen élet! Csattogott ki belőle időnkint az elégedetlenség. Egyiknek ölszámra hordja a legjava ajándékát a sors, a másiknak pedig nehéz munka verejtékével kell megfizetni még a legszükségesebbet is.

— Hidd el apja, csitítgatta jámbor párja, vannak nálunk még sokkal szegényebb emberek is.

— Azért még sincs igazság a földi javak kiosztásában. Ha Uristen volnék, másként rendeztem volna be a világot.

— Ne vétkezz, ne avatkozz annak a legbölcsebbnek a dolgába, intette az istenfélő Magda asszony.

A kasznár erre csak a fogai közt morzsolt el valamit.

De azért nap-nap mellett kiöntött egy jó adagot a keserűségéből.

— Megint elhullt egy tinóm. Hát van-e még ilyen szerencsétlen ember a világon! Ezer menykő, hát miért nem lehetek én odafön a kastélyban és ő az én helyemben.

Epen befogták a diszes üveges hintót. A városba ment a nagyságos ur. Úgy mondják a doktorért, mert beteg a nagyobbik fia.

— Hej te, hallod-e! kiáltott a kis szobájukban dühöngő Buza János, add ide azt a fényes fogatot, add ide a kastélyodat és vedd érte a mi szegénységünket. Elég volt már neked a jó módból. Cseréljünk.

— Eszoden vagy, édes uram? fékezgette Magda. Aztán kikiáltott a kis udvaron: ne garázdálkodjatok, gyerekek! Szörnyű, hogy milyen vásott ez a két fiu!

— Hát miért nem fogadunk melléjük olyan tudós urfit, mint az uraság, aki nevelésre kapatná.

— Mert nincs benne módunk, lelkem!

— Hisz ez az a nagy igaztalanság! — És kaján irigységgel követte a könnyen gördülő hintót, amelyen az uraság rohogott a székvarosba doktor urért.

— Egy lovának a kantarából három tinót is vehetnék, dühöngött az elégedetlen ember.

Belevetette magát az ablaknak háttal álló karosszékebe és fejét az asztalra fektetett kárjára nyugtatva, soká zsörtölődött úgy befelé.

Megnyitott a kis ajtó.

A Karapy uraság lépett be.

Csak ketten voltak a szobában: a kasznár meg az uraság.

— Mindig irigy szemmel nézegetsz felém, én meg ti felétek. Mondok egyet, Buza János:

cseréljünk sorsot. Költöztetek át a kastélyba, én meg itt húzom meg magam enyémmel a ti portákon.

Na hát ekkora bolond se járt még szabadon. És csak Buza János lenne még nála is nagyobb bolond, ha nem megy bele a cserébe. Úgy ment a dolog, olyan egy-kettőre, akár a tündérmesékben. Még félig se járta meg napi utját az a legfényesebbik golyóbis odafenn és Buza János családjával egyetemben elfoglalta a kastélyt.

A kasznár szinte hűledezett a gyönyörűségtől: hogy hajlongott előtte a sok cifra szolga.

Drága köntösöket hoztak számukra. Az asztal csak úgy görnyedezett e sok finom eledel alatt.

Másnap a reggelinél diszes pongyolában ült mellette a felesége, remek bársony zekécskéken a két kis fia.

A boldogságtól kezdetben nem vette észre, ami pár nap múltán szemébe tűnt, hogy az ő örök vidám felesége most olyan szótlan, szomorú. A két kis fián is megakadt a tekintete: olyan volt az ábrázatuk, mint a fehérített vászon.

Nem is a Magda formája volt az az asszony, de a Karapy nagyságos asszonyé, akinek mindig olyan az ábrázata, mint a falon függő festett kép. A két gyermek is mása volt az uraság cse-novész fainak.

Eleinte csak hitegette magát Buza János, hogy ő azért mégis jó cserét tett. De hova hamarabb könnye csordult a cserén.

Mindenkép titkolni akarta, de végre kitört belőle, ami a szívet fojtogatta:

— Jaj, de szerencsétlen vagyok!

Pedig még aztán következett a rossza. Egy napon arra ébred, hogy meghalt az egyik fia.

zetét. Ebből fakad a jelen ereje s ez ismét a jövő reményének, fejlődésének és boldogulásának biztató csillaga. Ha pusztul a jelen ereje, halványodik a jövő csillaga s ha a pusztulás nagyobb méreteket ölt, bizony végképpen letűnik az a csillag s a megsemmisülés rettenetes sorsa vár reánk.

Minden erővel és igyekezettel útját kell állanunk ennek a korhadásnak. Meg kell változnia a mai helyzetnek minden téren: politikában és közgazdaságban, erkölcsben és szellemben, a kulturában és társadalmi élet nyilvánulásaiban egyaránt. Erős faji és nemzeti érzületnek kell lüktetnie az élet minden megnyilvánulásában, minden téren, minden ponton. És ennek első feladata legyen, hogy a nemzet gerincének, a földműves és iparos osztálynak segítségére siessen, ez a korhadástól megemntse s nemzetfenntartó missziójára képesítse.

Mert ha ez a gerinc elkorhad, akkor a legbecesebb nemzeti javak és érdekek is добра kerülnek s ez a kótyavetye, ez a vásár ennek az ezer évet meghaladott nemzetnek szomorú, csúfos és gyászos bukása lesz.

Ettől pedig ótalmazzon meg bennünket a magyarok Istene!

A Deák ünnepek.

A vármegye ünnepe.

Deák Ferenc születésének százados évfordulóján ünnepet ült az ország. Ez ünnepek közül kiemelkedik a vármegyének ünnepe, amely az országgyűlés két házának részvételével országos ünneppé vált. A vármegye diszközgyűléssel hódolt nagy szülőtte emlékének. Ezen a kormányt Szell Ignác államtitkár, a képviselőházat Csávossy Béla házelnök, Hertelendy Ferenc, Szűllő Géza, Farkas József és Bogay Máté képviselők, a főrendiházat Ernusz Kellemen alelnök, az Akadémiát Széchenyi Béla gróf képviselte. Az ünnepre összesereglett a megye intelligens közönsége. Sümegyet Karácsony Kálmán és Barkóczy László szolgabírók és Lukovich Gábor dr. képviselte.

Délelőtt fél tizkor nyitotta meg Jankovich László gróf főispán a diszközgyűlést. Megnyitójában vázolta az ünnep jelentőségét, majd indítványozta, hogy a közgyűlés testületileg vonuljon a plébánia templomba istentiszteletra. A szentmisét István Vilmos szombathelyi püspök mondotta fényes segédlettel.

Az ünnep külső fényét nagyon lerontotta a zuhogó eső. E miatt csak küldöttség útján tettek le Deák Ferenc szobrára a koszorút. Az ünnepelés azután a vármegyei házban folytatódott. Hertelendy Ferenc képviselő nagyszabású emlékbeszédet mondott Deák Ferencről, méltatva ennek államférfi és emberi nagyságát.

Most aztán kétségbeesett zokogással ordította:

— Jaj, de megcsalódtam a cserén! Jaj, de boldog voltam és jaj de boldogtalanná lettem! Kincsekért odaadtam a boldogságomat. Jaj, de megcsalódtam! . . .

— Miért sir, édes apjukom? ébredjen már föl.

Buza János fölnyitotta szemét. Mellette állt az angyalarcu, aranyzivű felesége, az ő örök vidám mosolyával. Ő maga benne ült a bőr karosszékben. A nyitott ajtó előtt a két fia hancurozott. Úgy ki volt pirulva mind a kettő, mint a pünkösdi róza.

— Mit álmodtál, édes apja?

— Hát álom volt?

Magda asszony odaszólt a két viháncoló fiúhoz.

— Ne lármázzatok, gyermekek; most mondta a Gyurka hetes, hogy haldoklik az uraságék kis betege.

Buza János lassanként eszmélt föl. Magához ölelte az ő jó feleségét. Hálaadó tekintettel nézett az ég felé meg a két egészséges porontyára.

— Hát bizony nem cserélnek azokkal oda-át! De szegény is némely gazdag ember.

Kövr Ilma.

Az élénk tetszést keltő beszéd után Árvay Lajos főjegyző felolvasta a kehidai sirtolt restaurálására vonatkozó javaslatot, bejelentette, hogy a vármegye 28480 koronát gyűjtött egy Deák-atlapra, aminek kamatjából főiskolai tanulók ösztöndíjat kapnak, majd felolvasta a királyhoz intézendő feliratot, mely megemlékszik Deák örök érdemeiről a vármegye kegyeletéről, a százados évforduló ünnepéről s tolmácsolta a vármegye hírségét. Mindezeket a közgyűlés élénk helyesléssel fogadta. Ezután a főispán a király és a haza életésével a gyűlést bezárta. A közgyűlést lakoma követte, melyen számos felkőszöntő volt. Wlassics Gyula üdvözlő táviratot küldött.

A vármegye ünnepe f. hó 19-én Kehidán folytatódott, ahol a Deák-család restaurált sirtoltjának fölvatása volt. Csértán Károly alispán vezette a küldöttséget. Jankovich főispánnal élén ott voltak számosan a vármegye előkelőségei közül.

Tíz órakor volt a felavató ünnep. A kápolna a XV-ik század óta áll fenn s valamikor a falu lakosságának templomául szolgált. A vármegye a Deák-ünnep alkalmából restauráltatta a kápolnát s alapot tett ennek fenntartására.

A kápolnát a jelen volt papok segédletével Rédey Gyula veszprémi kanonok, Sümeg városának szülőtte áldotta meg. A megszentelés után misét mondott, majd a kápolna elé lépett, ahol az esős idő miatt rövid, de hazafias remekszép beszédet mondott. A beszéd után az ünneplők egy része Baronyi Ede birtokos vendége volt, a többi pedig Szent-Grótra tért társas ebédre.

Sümegen.

A reáliskola ünnepét lapunk múlt számában közöltük. Az elemi iskola, felső lány- és az ipariskola ünnepe f. hó 18-án reggel mise után a Ramasetter-ház udvarán folyt le.

Deák Ferencet Bánfi Alajos igazgató beszéde méltatta, a nagyok becsülésére, a haza szeretetére és a király iránt való hűségre intve a tanulókat. Az ünnepen, melyet a *Szózat* nyitott meg s a *Hírnös* zárta be, minden intézetből egy-egy tanuló hazafias szavazatot adott elő.

Nagy Kanizsán.

Vasárnap délelőtt a templomokban hálaadó istentiszteleteket tartottak. A városi képviselőtestület diszközgyűlést tartott, amelyen Deák Ferenc érdemeit jegyzőkönyvben megörökítették. Elhatározták, hogy Deák Ferenc arcképét megfestetik és hogy a gimnáziumnak 5000 koronás Deák Ferenc ösztöndíjalapot létesítsenek. Ünnepi szónok Remete Géza ügyvéd volt. Délután az összes egyesületek impozáns menetben felvonultak a gimnáziumhoz, ahol leleplezték a Telcs Ede által készített emléktáblát, amely az Irodalmi és Művészeti Kör kezdeményezésére a város hozzájárulásával készült. Megnyitót Csóti Márk tanári kör alelnök, ünnepi beszédet pedig Szalai Sándor szerkesztő mondott. A záróbeszédet Horváth György igazgató, a kör elnöke tartotta, végül Vécsey Zsigmond polgármester köszönetet mondva Telcsnek, az Irodalmi és Művészeti Körnek és a közönségnek, az emlékművet a város nevében átvette. Majd Gertner Antal joghallgató szavalt alkalmi ódát és a gimnáziumi ifjuság és a kör dalárdája énekelt.

Keszthelyen.

A város közgyűlést tartott Deák Ferenc emlékezetére. Az elnök városbíró beszédet mondott, amelyben hangoztatja, hogy Deák megyebeli szülőtte. Indítványozta, hogy emlékezetére tegyen a város ötszáz koronás alapítványt, festesse meg arcképét s jelölje meg emléktáblával a gimnáziumot, ahol a haza bölcsé egy évig tanult. Az indítványt egyhangulag elfogadták. A város zászlódszt öltött; az iskolák ünnepeltek; a templomokban istentisztelet volt.

Tapolcán.

A város képviselőtestülete közgyűlésen hódolt Deák Ferenc nagyságának. Ezen Glázer Sándor városbíró lelkes szép beszédben méltatta Deák Ferenc életét és működését.

Irodalmunk.

„Van is nekünk irodalmunk!” Ő, tudjuk, hogy ezzel a fitymáló megjegyzéssel fogja kísérni egy-egy poseur azt a kijelentésünket, hogy ezáltal irodalmunk felől van némi mondandó. A „poseur” „blagueur” sat. címekért nem feltűnik a párbajra való kihívástól; van szerencsénk ismerni — természetesen csak nagy vonásában — a külföld irodalmát, megvan a helyes mértékünk annak hitelesítésére, hogy nekünk igenis van értékes irodalmunk s hogy, aki ezt nem akarja elismerni, az csak „pózol”, nagy-képűsködik, dioskodik azzal, hogy van külföldi

műveltsége, de valójában a külföld irodalmát nem ismeri s azért hiszi, hogy annak a legnagyobb tisztelettel tartozik, vagy pedig a mi irodalmunkat fitymálja ismeretlenül.

Sőt leverjük ezt a külföldieskedő uri embert, ellenfelünket, ha kell, azzal, hogy mi is pózolni vagyunk magunkat és azt kérdezzük felemhőzöz hangon a műveltség ugynevezett székesfővárosától, az írók paradicsomától: Páris, van-e Shakespeared, Dantéd, Ibsened? van-e Petőfid és még száz olyan igazán nagy alakod, amilyen hála a gondviselésnek akad a többi európai irodalmakban? Ilyen keresztkérdések közt a minket kicsinyítő „blagueur”-ök is zavarba jönnek s hamar térdet, fejt hajtvá, külföldieskedésükből kigyógyulnak. Mert ezt be kell látni, hogy a valóban nagy író, költő, olyan saját szerű, egyéni és nemzeti, hogy más nemzeteknél nem találhatni párját; de hogy annak a más nemzetnek azért már nincs becses irodalma: az nagyon téves vélemény volna.

Olvasóközönségünk nagy többségéről vétek volna fölténnünk, hogy legalább is a hazai irodalmat nem ismeri, számára tehát nem szükséges bizonyítgatnunk, hogy irodalmunk magas színvonala nem újabb keletű, hanem messze visszanyul a kétszáz éves, manap újra felkapott kurucnóták előtti időkhöz. Azt már kevesebben tudják, hogy az irodalom s a közönség kölcsönös egymásrahatása is ósrégi minálunk s hogy a költészet termékeinek ismerete nálunk is mindig a műveltséghez tartozott.

Azzal meg éppen eldösekedhetünk, hogy a szűkebb értelemben ugynevezett sajtó, vagyis a hírlapirodalmunk máris inéltő lársa a külföldinek, a nagy világsajtóknak. A közgazdasági rovat ugyan ritkán van hivatot kézben, mert ez a szakma nálunk nagyon is új, nincs elég érzékünk iránta, de a tartalmis politikai rész, a gazdag újdonsági rovat, a változatos szépirodalmi tárca — alig találhatók mind egy együtt, akár francia vagy angol, akár a németországi hírlapirodalomban; még a bécsi jár hozzánk legközelebb, vagy tán mi ő hozzá, de az most már egyre megy, mert a sajtó ilyeténvolta, minéműsége már vérrükké vált, igényünk, szükségletünk lett. Sem a francia lapoktól nem tanultuk el a hirrovat ürességét s a legkevésbé irodalmi formájú értesítés alatt a rovatvezetőnek előtérbe tolokodó névalírását, sem a „Times”-től nem azt, hogy minden cikkét vagy ezzel kezdi: „Tisztelt Szerkesztőség!” vagy, a mi ezzel egyértelmű: „Lapunknak a következőket írják.”

Igaz, hogy a mi laptulajdonosaink nem olyan dugzagdagok, mint pl. Mosse, a páratlanul szerkesztett „Berliner Tagblatt” kiadója, aki egy tudóst a világ körül utaztat kényelmesen, csak azért, hogy olvasói az exotikus föld részekből érdekes utelírásokat kapjanak. A mi szerkesztőinknek, lapkiadóinknak sokszor nem áll módjukban, hogy minden rovat élére elsőrangú szakembert állítsanak érdeme szerinti díjazással. De az átlag lelkiismeretes munkáját igazolja, hogy a közönségnek is, a versengő laplársaknak is elég okuk van komolyan venni lapjaink szerepét, van szelleme, képessége hírlapírónk nagy többségének, s annak segítségével lapjuknak súlyt tudnak adni. Ezt az elismerést nemcsak a székesfővárosban megjelenő, hanem a vidéki lapok is általában kivívták.

H I R E K.

— Zalavármegye tanfelügyelőjéről. Zalavármegye mindenféle fokozatu állami, államilag segélyezett és községi népoktatási intézeteinek.

A nagyméltóságú vallás és közoktatásügyi miniszter úr 1903. évi május hó 24-én 41.082 szám alatt kelt rendeletéhez képest — Néptanítók Lapja 1903. 24. szám — értesitem címet, hogy mindazon helyeken, ahol a protestáns hitfelekezet a reformáció emléknapiját megünnepli, az állami és a községi iskolákba járó mindkét evang. protestáns felekezethez tartozó növendékeknek az illető hitfelekezet részéről történő egyszerű bejelentés alapján október hó 31-én szabadságnap engedélyezendő.

Zalaegerszegen, 1903. október 15-én.

Hazafui üdvözléttel!

Ruzsicska Kálmán dr.
kir. tanácsos, tanfelügyelő.

— Zalavármegye törvényhatósági közutainak vonalaira 1904—1909. években szükséges, évenként körülbelül 200 ezer K értékű fedőanyag szállításának vállalat útján leendő biztosítására 1903. december hó 3-án d. e. 10-kor Sümegen, Tapolcán, Szentgróton, Keszthelyen, Nagykanizsán, Pacsán, Zalaegerszegen, Nován, Alsólendván, Letenyén, Perlakon és Csáktornyan a járási szolgabírói hivatalban, továbbá Zalaegerszegen és Nagykanizsán a polgármesteri hivatalban versenytárgyalás lesz. Bővebb értesítést a vármegye hivatalos lapja ad.

Postai pórtéjek. Másolat. Kereskedelemügyi m. kir. miniszter 5824/1903 sz. rendelete, a bérmentesítés nélkül, vagy elégtelen bérmentesítéssel postára adott levélpostai küldemények portóösszegeinek lerovására kiadott portótejek tárgyában:

A rendszeres értékeztetés érdekében és hogy a közönség a levélpostai küldemények után a kézbesítés alkalmával fizetendő postadíjak (portóösszegek) iránt mindenkor kellőleg tájékozva legyen, a kereskedelmi miniszter elrendelte, hogy a kir. posta (és táv.) hivatalok a bérmentesítés nélkül, vagy elégtelen bérmentesítéssel postára adott levélpostai küldemények (levelek, levelezőlapok, nyomtatványok, kereszköztésű küldemények, árúminták és üzleti papírok) után beszéd nélküli portóösszegeket, f. é. november 1-től kezdve portótejekben röjjék le, illetve a portóösszegek megfelelő értékű portótejeket ragasszanak föl magára a bérmentesítetlen, vagy elégtelenül bérmentesített levélpostai küldeményre. — E célra 1, 2, 5, 6, 10, 12, 20, 50, fillér és 1 korona értékű portótejeket bocsátott ki.

Ezek a portótejek tipografiai nyomásban, vízjeggyel ellátott vékony, fehér papíron és enyvezett hátsórészzel, fűzőld színű képnomással és feketeszínű értékszámokkal 26 milliméter széles és 22 mm. magas csipkézett szélű alakban vannak kiállítva. A portótejeket postai küldemények bérmentesítésére felhasználni nem lehet és azok kizárólag a postai belkezelésben, a beszédlett levélportói összegek lerovására és elszámolására szolgálnak. Ezeket tehát a közönség részére elárulni, vagy a közönségtől fizetés-képen, postai díjak lerovására, vagy becsérelésre elfogadni, a posta (és táv.) hivataloknak szigorúan tilos. F. é. november 1-től kezdve, a közönség csak azon portóösszegek beszédésére tekintse a posta (és táv.) hivatalokat, illetve a kézbesítő levélhordókat feljogosítottaknak, amelyek bérmentesítetlen, vagy elégtelenül bérmentesített fentebb említett levélpostai küldeményekre fűragasztott megfelelő portótejjel vannak kiróva, az ily jegyek nélkül követelt portó megfizetését pedig tagadja meg és a levél borítékát a küldemény burkolatát, keresztszalagját küldje be bérmentesítetlen levélben bármely posta és táv. igazgatóságához.

Iskolakötelesek. Sümege május hó végén írták össze a tanítók az iskolaköteleseket. A végleges összesítés munkáját a múlt héten végezte el Malomszky János jegyző. Ez összesítést a következőkben közöljük. I. Fiúk: 3—5 éves gondozott 116, nem gondozott 106, összesen 221; 6—11 éves 332, 12—14 éves iparos v. kereskedő tanuló 40, nem 149, összesen 189; 15 évesnél idősebb kereskedő vagy iparos-inas 42. A fiú iskolakötelesek száma tehát mindössze: 784. II. Leányok: 3—5 éves gondozott 101, nem gondozott 86, összesen 187; 6—11 éves leány 304; 12—14 éves nem iparos vagy kereskedő tanuló 114, tanuló 6, összesen 120. — Valásra: *Róm. katolikus. I. Fiúk:* 3—5 éves gondozott 107, nem gondozott 105, összesen: 212; 6—11 éves 303, nem keresk. vagy iparostanuló 146, 15 évesnél idősebb tanuló 38, összesen 178. II. *Leányok:* 3—5 éves 91, nem gondozott 86, összesen 177; 6—11 éves 283; 12—14 éves nem iparos vagy kereskedő tanuló 105, tanuló 4; *B) Ág. evang.:* 3—5 éves kisdéd egy leány, 6—11 éves 3, 12—14 éves nem kereskedő vagy iparostanuló 1, iparos vagy kereskedő tanuló egy sincs. *C) Reformátusok:* Mindenben ugyanaz, mint az ág. evangélikusok. *D) Izraeliták:* I. Fiúk: 3—5 éves gondozott 9, nem gondozott —; 6—11 éves 21; 12—14 éves nem iparos vagy kereskedő tanuló 7, ilyen tanuló 2; 15 évesnél idősebb ilyen tanuló 4. II. *Leányok:* 3—5 éves gondozott 8, nem gondozott —; 6—11 éves 21; 12—14 éves nem iparos vagy kereskedő 9, tanuló 2. Az iskolakötelesek nyolcra nézve mindnyájan magyarok. Összes számunk 1395.

Fontos határozatok a vendéglősökre. A m. kir. kereskedelemügyi miniszter, azután a m. kir. Kuria két elvi jelentőségű, a vendéglősök jogi viszonyaira nagy kihatású határozatot hozott. Mindkettőre ezennel felhívjuk vendéglősjeink figyelmét, hogy a jövőben tudják magukat mihez tartani. A kereskedelmi miniszter 1902. évi 49661 sz. határozata kimondja, hogy a vendéglői iparengedélytől semmi szűz alatt senki sem foszthat meg. — A Kuria pedig 1902. 7097. sz. alatt megállapítja, hogy az italmérés jog végrehajtás alá nem vonható.

Gazdasági tudósítás. Csabrendeki levelezőnk írja: Csabrendeken e héten a szüretet befejezték. Az eredmény 60—70 százalékkal kevesebb, mint amennyit a termelők vártak. A téli nagy fagy, de leginkább a sok esőzés temérdek sok kárt okoztak a szőlőben, alig volt egészséges fűrt, mind rohadt. A minőség túlszárnyalja a múlt évit. Borvevők már nagyobb számban je-

lentkeznek, kik a mezei bor hektóliteréért 36—40, az óhegyiért 48—50 koronát fizetnek. A rüpa-szedés, tengeriörös és burgonya szedést nagyobbára befejezték. Az eredmény mind mennyiség, mind minőség tekintetében nagyon kielégítő. A káposztafélé is jó termést adott. A gyümölcsből azonban alig termelt valami.

Szaj- és körömfájás. Cseli községben a ragadós szaj- és körömfájás föllépett. Ennek következtében Döbröce, Nagyörbő, Óhid, Bazsi és Mihályfa községeket veszkerületté alakította a vármegye alispánja.

A szentszék és vegyes házasságok. Vaszary Kolos bíboros herceg érsek most kiadott 15. sz. körlevelében följűjtja a szentszéknek 1897. évben hozott határozatát, mely a vegyes házasságoknak polgári hatóságok előtt való kötését érvényesnek mondja ki és elrendeli, hogy az ezekből származó gyermekek a keresztelek anyakönyvébe törvényesnek irandók.

Utrendőri kihágási ügyekben egy tanu valamósa egymagában a panaszolt marasztalására alapul nem szolgálhat. (A m. kir. kereskedelemügyi miniszter 1903. évi 6968. sz. határozata.)

A községi közlekedési közutak költségeihez való hozzájárulás kérdésében a kereskedelemügyi miniszter még a föfelügyeleti jog címén sem intézkedhetik. — A hozzájárulási arány újból való megállapítása, amennyiben erre ok fenforog, az 1890. évi I. t. c. 36. §-a szerint illetékes alispántól bármikor kérhető. (A magy. kir. kereskedelemügyi miniszter 1903-ik évi 7170. számú határozata.)

A felékezeti lelkész a községre szorult szegény eltemetéséért a községtől díjat nem követelhet. (A m. kir. belügyminiszter 1903. évi 63252. sz. határozata.)

A község belterületén levő uccavonal megállapítása és helyreállítása a közigazgatósági hatóság teendője. Aki az uccavonal megállapításával magánjogait sértve találja, a kir. bíróságnál kereshet jogorvoslatot. (A m. kir. belügyminiszter 1903. évi 1723 sz. határozata.)

A község akarata ellenére nem kötelezhető arra, hogy a községi kötelekbe való felvétel külföldi honosnak megadja, illetőleg kiltatásba helyezze. (A belügyminiszternek 51,149/1903. sz. a. reudelete.)

Az osztályorszjáték véghezvitele alkalmával a 602.000 korona nyereség és díj az előnyösen ismert Beifeld József bankháza Budapest, Károly-körút 1. által nyolc nyolcadban eladott 26037 számú sorsjegyre esett. Örvendetes, hogy mind a 8 sorsjegyet szegény munkások vásárolták, kik most egyszerre gazdag emberek lettek. I. osztályú sorsjegyek ennél a szerencsés fölarusítónál már most kaphatók.

Apa és fiú. Ifjú Baracska Vendel ukki lakos beleházasodott az apja, öreg Baracska Vendel házába. Állítása szerint az öreg nem jó szemmel nézte ezt s szerette volna kitűnni őket a házból. Emiatt azután gyakori volt köztük a családi pörpatvar. F. hó 19-én megint összekülböztök s eközben az ifjú Baracska fejstét fogott s az apja karjára vágott vele. Az öreg megrémülten futásnak eredt s a szomszédok egyikénél rejtőzött el. Fia magabaszállván, betért Sümege s itt Karácsony Kálmán szolgabírónak elmondotta, hogy fejszével megütötte az apját. Átvezették a járásbíróshoz, ahol majd igazságot szolgáltatnak a dologban. Az öreg sebe 14 napi gyógyulást igényel.

Rémes gyilkosság volt a múlt héten Keszthely határában. Boda Ferenc, a szombat-helyi fogházból megszökött és körözött egyén, Keszthelyre vette útját. Itt egyideig időzván, Hévíz felé ment. Utközben találkozott Wolf Tamás 72 éves koldussal, kit állítólag azért, mert nem fogadta el a kőszönését, megtámadott, a földre tepert s valami hegyes fadarabbal addig szurkálta arcán és halántékán, míg meg nem halt. Majd elvette a nála levő 4 K pénzt és Hévízen át Kanizsa felé vette útját. A csendőrségnek tudtára esvén a dolog, táviratokat küldött a jelzett irányban, maga is nyomozott és pedig oly ügyesen, hogy 13-án már a gyilkos kézrekerült s a keszthelyi járásbíróshoz börtönében várja a sorsát.

A szerencse árjában. A szerencse hulláma hasonlít a patak áldásthozó folyásához, mely ellátja a partmentét a létfontartáshoz szükséges életnedvvel. A szerencse folyása is szerencsét hoz azoknak, akik a szerencse partján várják az áldásthozó vagyont. Csak ki kell vetnünk hálónkat és idővel beleakad a szerencse hullámai között a létfontartáshoz szükséges kincs, melyre mindnyájan vágyakozunk. Az osztályorszjáték minden egyes húzása ilyen hullámzást mutat, mert bármely húzásnál sok és igen nagy nyereséget juttat a játék folyása a szerencsés nyerőknek. Csak egy kis kitartással kell várakoznunk, míg a szerencsét a hálóval kiemelhet-

jük s akkor éppen oly örömmel élvezhetjük a nagy nyereseményeket, mint azok a szerencsés játékosok, akik rövid 6 hónap alatt a 60.000 koronás nagy jutalmat, a 100.000, 90.000, 80.000, 50.000, 30.000 és több nagy nyeresémet nyerték. Török A. és társa bankházában, Budapest, Török-körút 46/b. szám alatt. A sorsjegyvásárló közönség bizalommal vásárolhatja a sorsjegyeket a szerencsés bankházában.

Sírmécsék. A kellemetlen szagú sírmécsék, dívatjukat múlták, mióta feltalálták a fém kupakba öntött finom stearin sírmécséket, melyek fényes világosságot adnak, több órán át égnek s a szél nem oltja el. Kapható Darnay Kálmán kereskedésében, Sümege. 1 darab ára 10 fillér.

Közigazdaság.

A szőlő trágyázásáról.

Általában a növények sokféle táplálóanyagot igényelnek, de ezek között mint fontosabb, csak a foszforsav, káli és nitrogén szerepelnek, mivel a többi növényi táplálóanyagot a növények részint csekélyebb mértékben igényelik, részint a talaj és levegő azokat oly nagy mennyiségben tartalmazza, hogy pótlásukra egyáltalán nincsen szükség.

Mint minden növény, úgy a szőlő is bizonyosan olynemű táplálóanyagot igényel szervezeteinek fölépítésére, amelyeknek hiányában fejlődése lassú, termése ki nem elégtő, minősége meg nem felelő lesz és sokkal fogékonyabb az egyes növényi betegségek iránt, mert szervezete gyöngye, fujtelten. Természetesen az illető szőlő talajának minősége és összetétele szerint változik a trágyázás mértéke is, pl. egészen más anyagok pótlásáról kell gondoskodni lazább talajnemeken, mint kötöttebb talajú hegyi szőlőkben.

A homoki szőlőknel különös gond fordítandó a trágyázásra, mert az immunis homokterületek oly minimális mennyiségben tartalmazzák a növényi táplálóanyagokat, hogy ha azok pótlására kellő figyelmét nem fordítunk, tartós termőképességre egyáltalán nem számíthatunk. Éppen azért az istállótrágyának és komposztnak immunis homokterületeinken való alkalmazása igen fontos. Mivel azokban a legtöbb gazdaság szükségét szenved s ritkán van abban a kedvező helyzetben, kivált ha nagyobb szőlőterületekkel rendelkezik, hogy legalább is minden 2—3 évben képes lenne összes szőlőterületeit megtrágyázni, azért itt más módon kell a táplálóanyagok viszapótlásáról gondoskodni.

Ez a mód pedig nem más, mint az egyes, a szőlő által igényelt táplálóanyagoknak műtrágyafélékkel való pótlása. A helyesen keresztülvitt műtrágyázás mellett a szőlőnek úgy mennyisége, valamint minősége is előnyösen befolyásolható, mert a foszforsavtrágya a minőséget, a chilisálétrom trágya pedig a mennyiséget fokozza jelentékeny mértékben. Immunis homokterületeken mind a három fontos növényi táplálóanyag pótlása kívánatos, tehát fenti kettőn kívül még a káliumé is, míg kötöttebb talajokon utóbbinak alkalmazása felesleges, mivel azok a talajnek kálium bõvelkedni szoktak.

Néhány szó a tápanyag viszapótlásáról.

Válságos idõket élünk, amelyek erős próbára teszik a gazga életrevalóságát, úgy, hogy igazi létért való küzdelem minden lépése. Termésátlagaink korántsem állanak azon a fokon, hogy a nyugati államokkal való versenyt felvehessük s sok, igen sok teendő vár a mezőgazdákra, hogy ez a cél csak némiképp is megvalósítható legyen. E tekintetben legelső teendő, hogy a táplálóanyagok pótlásáról a lehető legokoskerübb módon gondoskodva legyen, mert ha nem adjuk vissza a földnek azt, ami a földé, ha a kivont és a terményekben elszállított növényi táplálóanyagok viszapótlására kellő gond nem fordítatik, akkor nincs okunk megütközni termésátlagaink alacsony és elégtelen voltán. Földjeink ösereje és kitűnő termőképessége már csak a múlté, a forszírozott gabonatermelés az elégtelen trágyázás és a minden okserűséget nélkülözõ vetés-forgók tönkretették azt.

A rendszeres 4—5 évenkénti trágyázási turnusok betartása eminens fontossággal bír, legalább is jó közepes trágyázás betartásával. Rendszeres vetésforgók beállítása szintén nagy fontosságú, ahol tekintetbe vétessék bár az egyes föbb kultúrnövényeknek a talaj iránt való magatartása, s úgy csoportosítsanak, amint azt azok igényes vagy igénytelen volta megköveteli. Az egyes trágyázási segédeszközök, mint zöldtrágyázás, műtrágyafélék rendszeres alkalmazása

szintén időszerű már, mert a kultúra folytonos fejlődésével a közlekedési eszközök tökéletesbülésével nyitva áll előttünk nemcsak egész Európa piaca, de terményeink több világ részben megfordulnak s így ha a fenti módon, mint műtrágyafélek alkalmazása által a táplálékanyagok visszapótlásáról nem gondoskodnak, a helyzet napról-napra tarthatatlanabbá válik.

Tekintetbe kell vennünk végül azt is, hogy hazánk bizony csak nyeresztermelő állam s az az óriási mennyiségű nyereszterményben levő növényi táplálékanyag, ami kivitelre szorul, kórántsem pótolható ama sokkal kevesebb, drágább és már feldolgozás által kevesebb növényi táplálékanyagot tartalmazó tömeggel, ami mint behozatal szerepel.

Ungár Ign. és Fia,
Kassa
Kassai Magpergetője

vesz mindennemű

Tobozokat (Zapfen)

Tölgymakkot, vadgesztenyét stb. stb.

Elad

mindennemű magvakat,
tölgymakkot,
vadgesztenyét stb. stb.

Ungar Ign. és Fia
Kassai magpergetője,
Kassa.

Eladó
egy pult és egy fiókos
fűszerállvány.
Bővebbet özv. Kohn László-
nénál, Csabrendeken.

4915/tk. 1903.

Arverési hirdetmény kivonat.

A sümegei kir. bíróság, mint tlkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy Weiler Gáspár végrehajthatónak Stern Sándor és neje Krausz Róza végrehajtást szenvedők elleni 4957 K tőke és járulékaik iránti végrehajtási ügyében a zalaegerszegi kir. törvényszék területén levő szentgrótmézvárosi 305. sz. tjk. yben f 164/6. hrsz. alatt Stern Sándor és neje Krausz Róza tulajdonául felvett ingatlanra 922 korona kikialtási árban az újabb árverést elrendelte, és hogy a fentebb megjelölt ingatlanok az **1903. évi november hó 24. napján** délelőtti 10 órakor **Zalaszentgrót** község házánál megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikialtási áron alul is eladatni fognak.

Árverezni szándékozők tartoznak az ingatlanok becsárának 10%-át, vagyis 92 korona 20 fillért készpénzben, vagy az 1881. 60 t.c. 42-ik §-ában jelzett árfolyammal számított s az 1881. évi november hó 1-én 3338. szám alatt kelt igazságügyminiszteri rendelet

8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapírban a kiküldött kezéhez tetenni, avagy az 1881. LV. t.c. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni

A sümegei kir. járásbíróság, mint tkvi hatóság. Sümege, 1903. október 16.

Szerdahely, kir. aljbíró.

Pártoljuk a hazai ipart és viseljünk

szegedi nyakkendőt,
mely dús választékban kapható
Márkus Salamon Fia
cégnél, Sümege.

PENTZ MIHÁLY
KÖFARAGÓ-MESTER
SÜMEGEN.

Nagy sarkó-raktár
bel- és külföldi márványokból,
granit és sienitből, stb. kövekből.

Elvállal és készít: siremlékeket,
uti keresztet, Szent Háromság
szobrokat, kriptákat, épület munkákat s minden e szakmába vágó munkákat és javításokat

Grünfeld J. uri szabó nagy szövetraktára.

Tessék meggyőződni!

Az őszi és téli idény kezdetével értesítem a n. é. közönséget, hogy sikerült nagymennyiségű divat-szöveteket vásárolnom és abban a helyzetben vagyok, hogy bármely nagyvárosi szabóval a versenyt felvehetem.

Készíték legújabb divatos öltönyt, felöltőt, 28 kor.-tól feljebb, mikádó (gazdász) télikabátot 20 koronától feljebb. — Raktáron tartok mindenféle kész férfi-, fiu- és gyermekruhákat meglepő olcsó áron.

Kü. ön értesítés. Szabómesterek és privát vevőknek gyári áron árusítok el mindenféle divatszöveteket, úgyszintén mindennemű belésárukat.

Kitünő tisztelettel

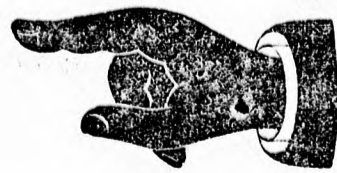
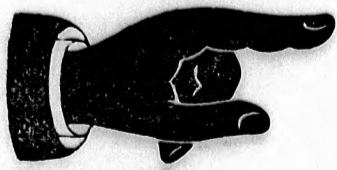
Grünfeld J.

uri szabó nagy szövetraktára, Sümege.

Az új sorsjáték I. osztályára szóló sorsjegyek megérkeztek s eredeti árban, minden más költség felszámítása nélkül kaphatók

Horvát Gábor
könyvkereskedésében,
Sümege.

Az I. osztályra szóló sorsjegyek árai: egy egész 12 K, egy fel 6 K, egy negyed 3 K, egy nyolcad 1 K 50 fillér.

17845./ni. 1908. sz.

Árlejtési hirdetmény.

Zalavármegye alispánjától.

Zalavármegye közigazgatási bizottságának 1908. évi szeptember hó 30-án 3050. szám alatt kelt határozata folytán **Zalavármegye törvényhatósági közúthálózatának következő, u. m.:**

1. A tapolca—balatonfüred—felsőörsi 0—83 km. és 86—47 km.	24. A gelse—szentlislózi 0—15'180 km.	49. Az alsólendva—bellatinai 0—24'050 km.
2. A kövesd—csopak—veszprémi 0—7'489 "	25. A zalaszentmihály—zalaiadvándi 0—22'350 "	50. A ráczkanizsa—csereencsői 0—6'100 "
3. A tihany—aszófi—pécselei 0—7 és 10—17 "	26. Az alibánfa—zalaszentmihályi 0—17'160 "	51. A hoticza—szentmártoni 0—3'280 "
4. A zánka—tagyon—meneshelyi 0—8'515 "	27. A zalaegerszeg—zalabéri 0—22'528 "	52. A réthát—szentmártoni 0—6'680 "
5. A bács—fűlőpi révút 0—9'164 "	28. A batyk—végedi 0—5'560 "	53. A muraszterdahely—ráczkanizsai 0—15'600 "
6. A gyulakeszi—tördemic—balaton—edericsi 0—14'288 "	29. A zalaegerszeg—egervári 0—2'652 "	54. A csáktornya—stridói 0—19'136 km.
7. A káptalantóti szárnyút 0—2'526 "	30. A zalaegerszeg—zalatölvi 0—24'810 "	55. A miksavár—stridói 0—12 "
8. A tördemic—badacsonytomaji 0—6'104 "	31. A salonvári szárnyút 0—1'200 "	56. A drávavásárhely—fridaui 0—6'890 "
9. A lesencetomaj—uzsa—sümegei 8—16'640 "	32. A csurgaszékrendi 0—8'732 "	57. A csáktornya—dobrii 0—19'400 "
10. A sümeg—devecseri 0—14'293 "	33. A z.egerszeg—bozok—nemesapáti 0—8'341 "	58. A csáktornya—aligvári 0—22'066 "
11. A keszthely—sümegei 0—15 "	34. A zalaegerszeg—bak—becsehelyi 0—48'100 "	59. A muraszterdahely—draskoveczy 0—29'498 "
12. A zalabér—keszthelyi 0—27'396 "	35. A tófej—söjtöri 0—4'350 "	60. A csáktornya—kotor—molnári 0—37'360 "
13. A tőrje—zalaszentgróthi 0—6 "	36. A vorhota—nagygyengyeli 0—24'245 "	61. A muracsány—ottoki 0—14 km.
14. Az aranyod—kehidai 0—18'840 "	37. A dobronhegy—szilvágy—czuppi 0—24'600 "	62. Az alsólendva letenyei 0—27'860 "
15. A gyűlésvész—galamboki 0—21 s 30—43'190 "	38. A bak—nova—lentii 0—8'020 "	63. A letenye—murakereszturi 0—14'291 "
16. A karos—kiskomáromi 0—1'580 "	39. A nova—szilvágyi 0—7'150 "	64. A becsehely—tótszerdahelyi 0—5'940 "
17. A kiskomárom—komárváros—ormándi 0—7 "	40. A bak—páka—dobrii 0—36'400 "	65. A sornás—molnári 0—11'696 "
18. A keszthely—fenéki 0—7 "	41. A csömödéri szárnyút 0—1'520 "	66. Az alsódomboru—kotori 0—2'867 "
19. Az alsópápok—lévizi 0—5'790 "	42. Az aligvár—szentadorján—páka 0—16'487 "	67. A muravid—kakonyai 0—8'722 "
20. A keszthely—szentmihály—baki 0—29'127 "	43. A csesztrég—tótfalu—szécsiszigeti 0—20'080 "	68. A nagykanizsa—zákányi 0—4'624 "
21. A kanizsa—pacsai 0—30'890 "	44. A csesztrég—ramocsai 0—10'040 "	69. A légrád—kakonyai 0—3 "
22. A pacsa—dióskáli 0—7'412 "	45. A nemesnép—szentgyörgyvölgy—öriszentpéteri 0—11'700 "	70. A légrád—bukoveczy 0—4'614 "
23. A kámánás—hahót—söjtöri 0—24'950 "	46. A csesztrég—bellatinai 0—31'050 "	71. A stridó—polstrai 0—11'558 "
	47. A lenti—regedei 0—15'850 "	72. A felsőrajk—hahóti 0—7 "
	48. Az alsólendva—dobronok—mártonhelyi 0—18'100 "	73. A nova—csömödéri 0—10 "

vonalaire 1904., 1905., 1906., 1907., 1908. és 1909. években szükséges, évenként körülbelül 200 ezer korona értékű fedanyag szállításának vállalat útján leendő biztosítására eszennel versenytárgyalást hirdeték.

A versenytárgyalások 1908. évi december hó 3-án d. e. 10 órakor a következő helyeken fognak megtartatni: *Tapolcán, Sümege, Szentgyörgyön, Keszthelyen, Nagykanizsán, Pácson, Zalaegerszege, Nován, Alsólendván, Letenyén, Perlakon és Csáktornyan a járási főszolgabíró hivatalnál, továbbá Zalaegerszege és Nagykanizsa r. t. városokban a polgármesteri hivatalnál.*

Felhívtnak mindazok, kik ezen versenytárgyaláson részt venni óhajtanak, hogy *írásbeli zárt ajánlataikat* a nevezett időpontig akár postán, akár személyesen bármely főszolgabírói vagy polgármesteri hivatalnál annál bizonyosabban adják be, mert később érkező vagy táviratilag tett ajánlatok figyelembe vétetni nem fognak.

Községek küldöttei, ha meghatalmazásukat képviselőtestületi határozattal igazolják, az árlejtési eljárás megkezdése után, de az írásbeli ajánlatok felbontása és az általános szóbeli versenytárgyalás előtt **szóval is tehetnek ajánlatot**, mely ajánlatuk, mint az írásbeli zárt ajánlatot helyettesítő jegyzőkönyvbe fog vétetni.

Az írásbeli ajánlatok beadása és a községek előbbi, az írásbeli pótló szóbeli ajánlatainak jegyzőkönyvbe vételét után, de az írásbeli ajánlatok felbontása és a községek jegyzőkönyvbe vett írásbeli pótló szóbeli ajánlatainak nyilvánosságra hozatala előtt, *szóbeli versenytárgyalás is fog tartatni.* Ezen szóbeli versenytárgyalásban mindenki részt vehet, ha megelőzőleg a vállalati összeg 5%-ának megfelelő — készpénzből vagy elfogadható értékpapirokból álló — bánatpénzt az árlejtési bizottság kezébe letesz; *községeknél* a fentemlített képviselőtestületi határozat helyettesítheti a bánatpénzt. *A szóbeli verseny azonban csakis az illető járás területére és utszakassokra terjed ki, míg egy járásnál nagyobb területű ajánlat csakis írásban adható be.*

Ajánlatot lehet bármely fentnevezett helyen bármely fent elősorolt utvonatra, vagy több, esetleg valamennyi utvonatra beadni. A 10 km.nél hosszabb utvonalaik egyes szakaszaira is lehet ajánlkozni; de ezen szakasz 10 egymástól következő km.-nél rövidebb nem lehet. Ez utóbbi intézkedés alól kivételnek a községek, kik a 10 km.-nél hosszabb utvonalaiknál is bármily rövid szakasra is tehetnek ajánlatot.

Írásbeli ajánlatot ugyanazon vállalkozó csak egy árlejtési bizottság előtt adhat be.

Az öt pecséttel zárt írásbeli ajánlatok borítékán a címzésen felül még világosan kiírandó: „Ajánlat Zalavármegye törvényhatósági utvonalaire az 1904—1909. években szükséges fedanyag szállítására vonatkozólag.”

Az ajánlatok az egyes főszolgabírói, illetve polgármesteri hivatalok és a zalaegerszegi m. kir. államépítészeti hivatalnál betekinthező és megszereshető ajánlati minta és kavics felosztási kimutatási minta szerint teendők. Az előfordulható tévedések kiküldése végett ajánlattevő köteles a kavics felosztási kimutatás egy példányát megszeretni s a kikötött kavicsra általa felajánlott egységi árakat annak 7. sz. rovatába arabszámokkal, a jegyzet című 9. számú rovatába pedig betűk, illetve szavakkal olvashatólag úgy kiírni, hogy a számok és szavakkal való kiírások tökéletesen megegyezzenek. Másként szerkesztett, vagy vakarások és javításokat tartalmazó ajánlat nem fog figyelembe vétetni.

Az esetben, ha oly köntemre tétetik ajánlat, mely az államépítészeti hivatalnál kitett kimutatástól eltér, a szállítási kívánt köntemnek a vállalkozó pecsétjével és a termelési hely megnevezésével ellátott 2 mintája az ajánlatához csatolandó és egyúttal a felosztási kimutatás 3 rovatában a termelési hely is — honnan a szállítás foganatosítandó lesz — megjelölendő.

Egy-egy kilométer szakaszra nézve csak egy ár hozható ajánlatba, de egy egységár több kilométerben is szerepelhet. Az árak az államépítészeti hivatalnál kitett mintára, vagy bár attól eltérő, de legalább is oly minőségű anyagra kell vonatkozni. Ha egy kilométer szakaszban két vagy többféle anyag van előírva, akkor az egységi ár minden anyagra külön-külön teendő ki.

Az ajánlat 1 db 1 koronás, az ajánlatához melléklendő felosztási kimutatás pedig ivenként (az a rész, mely a vállalati szándékolt utvonalt illetve utszakasszokat tartalmazza) 30 filléres okmánybélyeggel látandó el. Ugy az ajánlat, mint a felosztási kimutatás ajánlattevő által aláírandó.

Az ajánlatához a tárgyalásnál alapul szolgáló felosztási kimutatásban kitett mennyiség után az ajánlattevő által ígért árak összegének legalább 5%-a bánatpénzből készpénzben, vagy elfogadható értékpapirokban csatolandó. Ezen bánatpénz előzetesen letehető valamely államkasszában és akkor az ajánlatához a letételt igazoló nyugta csatolandó. Községek, mint jogi személyek által benyújtott ajánlatokhoz bánatpénz helyett a képviselőtestületi határozat csatolható.

A vármegye által bérben birt. kő- és kavicsbányák a részletes feltételek 12. §-ában foglalt megszorítással — vállalkozóknak díjtalanul foglalkozásukra boosáttatni. Ezen bányák a következők:

1. Balatonparti Kis V.-féle bánya	6. N. Pécsely erdei bánya	12. Halápi és ujdörögdi bánya	18. Sárosfői bánya	24. Lentikápolnai bánya	30. Bottornyai Mura jobb- és balparti bánya
2. Örvényesi bánya	7. Tihanyi apadás bánya	13. Cséri-dörögdi bánya	19. Dobogói bánya	25. Szőpötki bánya	31. Muraszterkezési bánya
3. Balatonfüreden két bánya	8. Aszófői bánya	14. Mindszentkáljai bánya	20. Haraszti és sümegei bánya	26. Lukafai bánya	32. Alsódomborúti bánya
4. Felsőörsi bánya	9. Szentantalfai bánya	15. Gulácsi bánya	21. Megyeri bánya	27. Andrásbidai bánya	23. Perlaki bánya
5. Csopaknosztori bánya	10. Köveskáljai bánya	16. Nyirádi bánya	22. Szentiváni bánya	28. Letenyei bánya	
	11. Kornytői bánya	17. Uzza—nyiresi bánya	23. Pozvay bánya	29. Alsószemenyei bánya	

Az ajánlat az ajánlattevőre annak beadásától kezdve kötelező és többé vissza nem vehető. Ajánlattevő ajánlatához kötve marad a beadásra kitűzött határnapotól nyolc héttig, mely idő alatt a vállalat odaitélése iránt intézkedés fog történni. A vármegye fentartja magának nemcsak azt a jogot, hogy az ajánlattevők közül szabadon választhasson, hanem azt a jogot is, hogy a pályázóktól teljesen eltekintve intézkedhessen. Ajánlattevők ajánlatukhoz kötve maradnak azon esetre is, ha ajánlatuk csak részben fogadtatnék is el, vagyis ha abból egyes utszakasszok, utvonalaik vagy járások kivételnek.

Az egyes árlejtési bizottságokhoz beérkező ajánlatok az árlejtésre kitűzött órában felbontatnak és döntés végett felterjesztetnek a közigazgatási bizottsághoz.

Az árlejtést fogadásítandó bizottságok eljárása nyilvános. A nyilvánosság csak a községek szóbeli ajánlat-tételénél van kizárva, ha a községek ezen szóbeli ajánlatával a zárt írásbeli ajánlatot óhajtja helyettesíteni. Ez utóbbi esetben a tárgyalásnál a bizottságon kívül csak az illető ajánlattevő község képviselője lehet jelen.

A beérkezett ajánlatoknak egymással szemben történendő elbírálásánál és ennek alapján a legkedvezőbb ajánlat megállapításánál, az egyes utvonalaikra az ajánlatban kitett egységárak és az ezen versenytárgyalásnál alapul szolgáló felosztási kimutatásban kitett fedanyag mennyiségek szorzatából eredményezett végösszegek fogják külön-külön az összehasonlítás tárgyát képezni. Oly ajánlatoknál azonban, melyek nem egy egész utvonatra, hanem annak csak egy szakaszára vonatkoznak, ezen egész utszakasz a fentiek szerint kiszámított végösszege lesz a többi ajánlatok ugyanazon szakaszra kiterjedő végösszegével összehasonlítva.

Akinek a vállalat odaitéltetett, köteles az erre vonatkozó határozat vagy rendelet kézbesítésének napjától számított két héten belül, letett bánatpénzét készpénzzel, vagy az állami ügyleteknél is elfogadható értékpapirokkal a vállalati összeg 10%-ára kiegészíteni és a szerződést aláírni, valamint a kavicsmintákat, melyek alapján a szállítási szerződés szerződésként üzemeltetendő lesz, az államépítészeti hivattal együtt megpecsételni, ellenkező esetben vállalkozó bánatpénze minden további bírói beavatkozás nélkül a vármegye tulajdonába megy át s a vállalat felett a vármegye szabadon rendelkezik.

Azon ajánlattevőknek bánatpénze, kiknek ajánlatai nem fogadtatnak el, az árlejtés eredménye feletti határozat hozatala után fog kiadatni. A szállítási szerződés és részletes feltételek, az ajánlati minta és ennek kiegészítő részét képező felosztási kimutatás, az egyes főszolgabírói, illetve polgármesteri hivataloknál és az államépítészeti hivatalnál a szokásos hivatalos órákban megtekinthetők és 4 korona előállítási költség megterítése mellett mellett megszereshetők.

A szállítandó fedanyag mintái az államépítészeti hivatalnál tekinthetők meg. Az ajánlatok mikénti kiállítására és esetleg szükséges közlelő felvilágosításokkal szolgálnak a fentnevezett hivatalok és a járási utbiztosok, akár szóbeli, akár írásbeli megkeresésre.

Kelt Zalaegerszege, 1908. évi október hó 10-én.

ESERTÁN KÁROLY Zalavármegye alispánja.

Hirdetéseket jutányos áron felvesz a kiadóhivatal.

Kiváló szerencse Töröknél! Felülmulhatatlanul

kedvez főárudánknak a szerencse. Rövid idő alatt 12 millió korona nyereimennél többet fizettünk nagyrabecsült vevőinknek; csak a legutóbbi 5 hónapban a

3 legnagyobb nyereményt és pedig:

a 605.000 koronás nagy jutalmat az 57080. sz. sorsjegyre,
a 100.000 " főnyereményt a 74366. " "
a 90.000 " " a 109780. " "

és ezeken kívül még egyéb sok nagy nyereményt.
Ajánljuk ennél fogva, hogy a világ legesélydesebb osztálysorsjátékában vegyen részt.
— A most következő magy. kir. szabadalmazott 13. osztálysorsjátékban újból

110.000 sorsjegyre 55.000 pénznyeremény
jut és összesen egy hatalmas összeget,

14 millió 459.000 koronát

sorsolnak ki rövid 5 hónap alatt.

A legnagyobb nyeremény a legszerencsésebb esetben

1.000.000 korona.

Továbbá 1 jutalom 600.000, 1 nyeremény 400.000,
1 a 200.000, 2 a 100.000, 1 a 90.000, 2 a
80.000, 1 a 70.000, 2 a 60.000, 1 a 50.000,
1 a 40.000, 5 a 30.000, 3 a 25.000, 8 a 20.000,
8 a 15.000, 36 a 10.000 korona és még sok egyéb;
összesen 55.000 nyeremény és jutalom 14.459.000
korona összegben.

Az I. osztályú sorsjegyek tervszerű árai:

1/2 eredeti sorsjegy frt — 75 vagy kor. 150; 1/4 eredeti sorsjegy frt 1,50 vagy kor. 3.—
1/2 " " " 3.— " " 6.—; 1/4 " " " 6.— " " 12.—

A sorsjegyeket utánvétellel vagy az összeg előzetes beküldése ellenében küldjük.
Hivatalos tervezet díjtalanul. Megrendeléseket eredeti sorsjegyekre kérünk

f. é. november hó 2-ig

bizalommal hozzánk beküldeni.

TÖRÖK A. ÉS T^{SA}

Bankháza Budapest.

Hazánk legnagyobb osztálysorsjáték-üzlete.

Főárudánk osztálysorsjáték-üzletel:

Központ: Teréz-körút 46/a. I. fiók: Váci-körút 4/a.

II. fiók: Múzeum-körút 11/a. III. fiók: Erzsébet-körút 54/a.

Rendelőlevél levágandó.

TÖRÖK A. ÉS TÁRSA bankháza Budapest.

Kérek részemre..... I. oszt. m. kir. szab. osztálysorsjáték eredeti sorsjegyet
a hivatalos tervezettel együtt küldeni.

Az összeget korona összegben { utánvételezni kérem
postautalvánnyal küldöm } A nem tetsző törlendő
mellékelem bankjegyekben (Művegekben).

Pontos cím:

.....
.....
.....

8 nap próba!

Csak 2.75 forintért küldök
utánvétellel, vagy az ösz-
szeg előleges beküldése
mellett.

Egy nélkülözhetetlen nickel remont. zseb-
óra „System-Roskopf Patent“ jeggyel, 36
órás szerkezettel és másodpermutatóval,
pillanatra pontosan jár, 8 évi jótállással,
(egy elegáns aranyozott óralánc és reklám-
cikk ingyen mellékeltek).

Nem megfelelőnél pénz vissza, azért veszte-
ség kizárva.

M. J. Holzer

óra- és ékszer gyári raktár nagyban,
Krakau, (Öst.) Dietleg. 66.

A os. és kir. állami hivatalnokok szállítója.
Képes óra- és ékszer-árjegyzékek ingyen és
bérmentve.

Ügynökök kerestetnek.
Hasonló hirdetések utánzatok.

Gazdák és állat- tenyésztők

figyelmébe ajánlom
az állatok emész-
tését elősegítő

t á p p o r t,

mely eredeti cso-
magokban kapható

Márkus Salamon Fia
cégnél, * * * Sümege.

Sár cipő (galoschni)
hölgyek részére 1 pár
1 frt 25, duplaerős,
urak részére 1 frt 75.

Würzburger Jakobnál,
Sümege.

Minden vevő jogosítva van az árut (eredeti csomagolásban) az alant említett intézetben (Wien IX.)
díjmentesen megvizsgáltatni.

Az első Triestzi Cognac párlati intézet (Destillerie.) CAMIS és STOCK BARCOLÁBAN
TRIEST mellett ajánlja belföldi

GYÓGY-COGNAC-ját

mely francia módszer szerint készült és az általános ausztriai gyógyszerész egyesület kísérleti álló-
mása ellenőrzése alatt áll.

1/2 palack 5 korona, 1/2 palack 2-60 korona. 10 palack rendelésénél 10% engedmény.

Kapható: Sümege, Márkus Salamon Fia fűszerkereskedésében;
nagybani eladás a vidék részére Sattler Józsefnél, Nagy-Kanizsán.

Minden vevő jogosítva van az árut (eredeti csomagolásban) az alant említett intézetben (Wien IX.)
díjmentesen megvizsgáltatni.

Vegyi ellenőrzés a cs. és
kir. belügyi minisztérium
által jóváhagyott kísérleti
állomás és elemiszerek
vizsgáló intézete által
Bécs IX. Spitalgasse 31.

Vegyi ellenőrzés a cs. és
kir. belügyi minisztérium
által jóváhagyott kísérleti
állomás és elemiszerek
vizsgáló intézete által
Bécs IX. Spitalgasse 31.